CYDWEITHREDFA GWELLA GWASANAETHAU GOFAL A LLESIANT **GOGLEDD CYMRU**

NORTH WALES SOCIAL CARE AND WELL-BEING SERVICES IMPROVEMENT COLLABORATIVE

Cynllun Gweithredu Grŵp Strategol Gofalwyr Gogledd Cymru – I

Mae gofalwyr yn cyflawni swyddogaeth allweddol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru ac mae angen eu cydnabod a'u gwerthfawrogi am y cymorth y maent yn ei ddarparu. Wrth gyflawni'r swyddogaeth allweddol hon mae arnynt hwythau angen cymorth, ac felly dylai awdurdodau lleol helpu i sicrhau bod gofalwyr yn gallu byw eu bywydau eu hunain mor annibynnol ag y bo modd. Yn hyn o beth mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn rhoi hawliau cryfach i ofalwyr ac yn symleiddio a chydgrynhoi'r gyfraith, gan roi i ofalwyr am y tro cyntaf yr un hawliau â'r bobl sy'n derbyn gofal ganddynt.

Mae'r cynllun gweithredu'n seiliedig ar:

Y cynnig i ofalwyr yng ngogledd Cymru fel y'i cymeradwywyd yn y Gweithdy ar 19 Mawrth 2018 – Safonau rhanbarthol, comisiynu lleol.

i) Blaenoriaethau cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer gofalwyr:

- Helpu i fyw yn ogystal â gofalu. Rhaid i bob gofalwr gael seibiannau rhesymol oddi wrth ofalu er mwyn iddynt allu parhau i wneud hynny, ac i gael bywyd eu hunain y tu hwnt i ofalu
- Adnabod a chydnabod gofalwyr. Os ydym am lwyddo i sicrhau canlyniadau gwell i ofalwyr, mae'n hanfodol gwellla adnabyddiaeth gofalwyr o'u rôl a sicrhau bod y cymorth angenrheidiol ar gael iddynt
- Darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth i ofalwyr. Mae'n bwysig bod gofalwyr yn cael yr wybodaeth a'r cyngor cywir priodol ble bynnag a phryd bynnag y mae angen hynny arnynt.

ii) Cynllun Rhanbarthol Asesiad Poblogaeth Gogledd Cymru 2018-2023.

Mae'r cynllun gweithredu'n adlewyrchu'r dull 'safonau rhanbarthol, comisiynu lleol' y mae'r cynnig i ofalwyr yn seiliedig arno. Cymeradwywyd y cynnig i ofalwyr yn rhanbarthol, a bydd y rhan helaeth o'r ddarpariaeth yn digwydd yn lleol, dan arweiniad sefydliadau lleol. Ymhlith swyddogaethau'r grŵp hwn fydd cadw golwg ar gynnydd, darparu cymorth a hwyluso cydweithio lle bo hynny'n briodol, a bydd Grŵp Gweithredol Gofalwyr Gogledd Cymru yn mynd ati ar y cyd i ddarparu gwasanaethau sy'n gydnaws â'r cynnig i ofalwyr, a dod o hyd i gyfleoedd i gydweithio'n well.

	DANGOSYDD/RISG	ANGEN	CORFF ARWEINIOL/PARTNER ALLWEDDOL	LLE RYDYM NI ARNI YN AWR?	CAMAU GWEITHREDU	CYNNYDD C/M/G
	Y cynnig i ofalwyr					
1.	**Ceisir barn gofalwyr a gofynnir iddynt ddarparu gwybodaeth wrth gydgynhyrchu cynlluniau a strategaethau**	Bod gofalwyr yn cael eu cynnwys wrth ddylunio gwasanaethau	Pob partner	Arolwg Llywodraeth Cymru wedi'i wneud gan yr awdurdodau lleol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi cynnal arolwg o foddhad cleifion Astudiaethau achos wedi'u casglu fel rhan o'r gwasanaethau monitro	Adolygu'r wybodaeth yn yr astudiaethau achos a'i ddefnyddio'n sail ar gyfer y strategaeth gofalwyr yng ngogledd Cymru.	
2.	**Cynnwys gofalwyr mewn penderfyniadau lleol**	Asiantaethau â threfn sy'n rhoi llais i ofalwyr mewn penderfyniadau lleol, a sicrhau bod yr holl wasanaethau'n fwy ymwybodol	Pob partner	Mae angen tystiolaeth er mwyn asesu'r sefyllfa sydd ohoni	Gwneud cysylltiadau â'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a'u Cynlluniau Llesiant hwy.	

		o ofalwyr ac yn gyfeillgar i ofalwyr.				
3.	**Polisïau a Phrotocolau Ymarfer**	Gweithredir polisïau a phrotocolau ymarfer ynghylch cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth.	Pob partner	Mae angen cadarnhau'r sefyllfa sydd ohoni a'r trefniadau o ran rhannu gwybodaeth		
4.	**Mesur llwyddiant**	Bod yno ddulliau o fesur llwyddiant yn sail ar gyfer monitro cynnydd y strategaeth gofalwyr	Pob partner		Mabwysiadu dulliau mesur y strategaeth gofalwyr	
	Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (2014).					
5.	Bod gwasanaeth eiriolaeth arbenigol ar gael	Bod pob gofalwr yng ngogledd Cymru'n medru derbyn gwasanaeth eiriolaeth arbenigol, gan gynnwys materion Gofal	Awdurdodau lleol, BIPBC	Mae gwasanaethau eiriolaeth anffurfiol ar gael, ac mae angen sicrhau y darperir gwasanaeth ffurfiol ledled y rhanbarth.	Mae angen gwell dealltwriaeth o'r rhesymau pam mae angen eiriolaeth ar ofalwyr, gyda'r nod o wella'r modd y darperir gwasanaethau, gan y gallai	

		Iechyd Parhaus a gofalwyr ifanc.			hynny leihau'r galw am wasanaethau eiriolaeth. Ystyried yr hyn sy'n bosibl o ran darparu cymorth ar gyfer hunan-eiriolaeth.	
	Asesu Anghenion y Boblogaeth					
6.	**Darparu seibiannau hyblyg i ofalwyr**	Mae angen i ofalwyr fedru cael seibiannau ar adegau hyblyg ac yn unol â'u hanghenion o ran yr hyn sy'n bwysig iddynt.	Awdurdodau Lleol Iechyd Y Trydydd Sector	Cafwyd trafodaeth â Phenaethiaid Gwasanaethau Oedolion Gogledd Cymru ynglŷn â'r posibilrwydd o ddefnyddio Taliadau Uniongyrchol mewn ffyrdd mwy blaengar er mwyn hwyluso seibiannau i ofalwyr. Rhaglen waith Grŵp Gweithredol Gofalwyr Gogledd Cymru'n mynd rhagddi: Cyfrannu at ffrwd waith Rhwydwaith Cenedlaethol	Mae angen trafodaethau lleol er mwyn llunio achosion busnes lleol ar gyfer defnyddio Taliadau Uniongyrchol i hwyluso seibiannau hyblyg i ofalwyr.	

				Swyddogion Gofalwyr ar gyfer Dysgu a Gwella ynglŷn â seibiannau gwahanol i ofalwyr. Prosiectau yn y trydydd sector ynghylch seibiannau blaengar i ofalwyr. Cynlluniau lleol sy'n rhan o brosiectau dan arweiniad y trydydd sector. Presgripsiynu lleol/cyfeirwyr cymunedol		